

Hiilirajamekanismin tuotesidonnaisten päästöjen laskentametodologiaa koskeva täytäntöönpanoasetus

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Eduskunnalle saatetaan tiedoksi valtioneuvoston kanta ja asian käsittelyaikataulu koskien Euroopan komission antamaa ehdotusta täytäntöönpanoasetukseksi, jolla säädettäisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa hiilidioksidipäästöjen säätömekanisminperustamisesta rajalle (EU) 2023/956 (jäljempänä hiilirajamekanismiasetus, CBAM-asetus) tuotesidonnaisten päästöjen laskentametodologiasta 1.1.2026 alkaen.

Hiilirajamekanismiasetus astui voimaan 16.5.2023. Hiilirajamekanismi on voimassa raportointivelvoitteena 31.12.2025 saakka, jonka jälkeen 1.1.2026 alkaen CBAM-todistusten ostovelvoite käynnistyy asteittain. Komissio on jakanut 17.10.2025 jäsenmaille luonnoksen hiilirajamekanismiasetuksen artiklan 7(7) mukaiseksi täytäntöönpanosäädökseksi koskien tuotesidonnaisten päästöjen päästölaskentaa, pois lukien liite V. Säädöstä on käsitelty CBAM-komitean kokouksissa 18.9.2025 ja 28.10.2025. Komission asetulusuunnoksesta ei järjestetä julkista kuulemistä.

CBAM-komitea muodostaa näkemyksen täytäntöönpanosäädöksestä kokouksessaan 24.–26.11.2025. Tavoitteena on, että täytäntöönpanosäädös astuu voimaan 1.1.2026.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä komission ehdotuksen täytäntöönpanoasetukseksi koskien hiilirajamekanismin tuotesidonnaisten päästöjen laskentametodologiaa edellyttäen, että komissio antaa riittävät perustelut oletusarvojen määrittämisestä, korotuksen asianmukaisesta tasosta sekä hiilirajamekanismin käytännön kustannusvaikutuksista vuodesta 2026 alkaen.

Suomi kiinnittää huomiota siihen, että oletusarvojen korotus tulisi määrittää asianmukaiselle tasolle tukien mekanismin hiilivuodon torjunnan tavoitteita. Suomi katsoo myös,

että korotuksen voimaantuloa asteittain tulisi selvittää. Suomi kiinnittää huomiota siihen, että hiilirajamekanismin tehokas ja oikea-aikainen toimeenpano on tärkeää. Suomi pitää valitettavana, ettei komissio ole järjestänyt asetusluonnoksesta julkista kuulemistä, vaikka säädöksellä on vaikutuksia monien eri sektorien yrityksiin.

Pääasiallinen sisältö

Hiilirajamekanismi yleisesti

Hiilirajamekanismista (CBAM, Carbon Border Adjustment Mechanism) säädetään EU:n hiilirajamekanismiasetuksessa). Mekanismi on uudenlainen EU-ilmastopolitiikan instrumentti, jolla on erityisesti yritysten kilpailukykyyn ja teollisuuspolitiikkaan liittyviä vaikutuksia. Mekanismilla pyritään siihen, että EU-tuontituotteiden hinnat heijastaisivat nykyistä paremmin niiden päästösäältöä, ja kannustetaan ulkomaisia valmistajia ja EU-alueen tuojia vähentämään päästöjään.

Hiilirajamekanismilla tietyille EU:n ulkopuolelta tuleville tuotteille asetetaan samansuuruisen maksu, kuin joka kohdistuu EU:ssa valmistettuihin vastaaviin tuotteisiin EU:n päästökaupan toimeenpanon seurauksena. Mekanismin keskeisenä tehtävänä on ehkäistä hiilivuotoa ja siten päästöjen siirtymistä EU:n ulkopuolelle. Hiilirajamekanismia sovelletaan tietyillä sektoreilla hiilivuodon ehkäisemiseksi, sillä kansainväliset erot ilmastotoimissa jatkuvat samalla, kun EU nostaa omien ilmastotoimiensa kunnianhimoa. Mekanismi on otettu käyttöön tarkemmin määritetyissä tuotteissa, jotka koskevat rautaa ja terästä, alumiinia, sementtiä ja lannoitteita ja vetyä sekä tuontisähköä.

Hiilirajamekanismi korvaa vuodesta 2026 alkaen vaiheittain nykyisen hiilivuodon ehkäisyyn tähtäävän päästöoikeuksien ilmaisjaon niillä sektoreilla, joilla mekanismi otetaan käyttöön, niiden tuotteiden osalta, jotka tuotaina EU:hun kuuluvat mekanismin soveltamisalan piiriin. Hiilirajamekanismiasetusta, sen taustoja, toimintaperiaatetta ja vaikutuksia on käsitelty valtioneuvoston kirjelmässä U 57/2021 vp, UJ 4/2022 vp ja UJ 34/2022 vp ja yksinkertaistamisen ja tehostamisen osalta valtioneuvoston kirjelmässä U 13/2025 vp.

Hiilirajamekanismi toteutetaan käytännössä CBAM-todistusten ostovelvoitteena, niin että tuontituotteen tuotesidonnaisten päästöjen perusteella määritellään, kuinka monta CBAM-todistusta maahantuojan tulee ostaa CBAM-velvoitteiden täyttämiseksi. Yksi CBAM-todistus vastaa 1 tonnin päästöjä, niin että CBAM-todistuksen hinta peilaa EU:n päästö-kauppajärjestelmän päästöoikeudentodistuksen hintaa. Raudan, teräksen, alumiinin, vedyn ja sähkön osalta CBAM-todistusten ostovelvoite kattaa suorat päästöt, kun taas lannoitteiden ja sementin osalta kustannusvaikutus kattaa myös epäsuorat päästöt.

Kun tosiasiallisia päästöjä ei voida määrittää asianmukaisesti, määritetään päästöt oletusarvojen perusteella. Sekä tuotesidonnaisten päästöjen että oletusarvojen määrittämiselle on sovittu CBAM-asetuksen liitteissä IV menetelmät. Komissiolle on kuitenkin siirretty valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä laskentamenetelmien osatekijöiden soveltamista. Näihin osatekijöihin kuuluvat tuotantoprosessien järjestelmärajoiden ja asiaankuuluvien tuotantopanosten (prekursoreiden), päästökerrointen ja tosiasiallisten päästöjen laitoskohtaisten arvojen määrittely. Lisäksi komissiolle on siirretty valta määrittää ne menetelmät, joilla oletusarvot lasketaan luotettavasti.

CBAM:n raportointivelvoitetta varten on luotu siirtymäaikaa koskevat päästölaskennan säännöt ajalle 1.10.2023 – 31.12.2025. Nämä menetelmät ovat pohjana komission täytäntöönpanosäädöksessä, joka koskee tuotesidonnaisten päästöjen määrittelyä 1.1.2026 alkaen.

Toteutuneiden arvojen käyttö

Siirtymävaiheen CBAM-päästölaskennassa maahantuojien on tullut raportoida CBAM-tuonnin laitokohtaiset päästöt kunkin CN-kooditasoisen tuoteluokan keskiarvona. Raportointikaudella tähän sääntöön on kuitenkin sovellettu tiettyjä poikkeuksia. Yksi näistä poikkeuksista on, että eri tuotantoprosessien välinen erottelu on sallittu, kun samassa laitoksessa on käytetty eri tuotantoreittejä (esim. primaari- ja sekundaarialumiinin tuotanto samassa laitoksessa). Menetelmä on mahdollistanut laitokohtaisten päästöjen eriyttämisen, jos tuotteiden laatu on sama, ja periaatteessa voisi mahdollistaa laitoksessa parhaiten suoriutuvien tuotteiden eli päästösisällöltään vähäisempien tuotteiden erottamisen muista tuotteista. Siirtymäkauden lähestymistapa on linjassa EU:n päästökauppajärjestelmän vertailuarvomenetelmien kanssa.

Tämä metodologinen valinta kuitenkin aiheuttaa riskin resurssien uudelleen kohdentamisen niin kutsutusta ”resource shuffling” -ilmiöstä, sillä se antaa laitoksen toimijalle mahdollisuuden viedä parhaiten suoriutuvia, vähäpäästöisimpiä tuotteita EU:n markkinoille muiden samanlaatuisten tuotteiden ohjautuessa kolmansien maiden markkinoille. Riski on mahdollinen vain sellaisissa kolmansien maiden CBAM-tuotteita tuottavissa laitoksissa, joissa on päästöintensiteetiltään erilaisia tuotantoreittejä. Täten täytäntöönpanoasetuksessa komissio ehdottaa, että jatkossa saman laitoksen sisäisten tuotantoreittien eriyttäminen ei enää 1.1.2026 alkaen olisi mahdollista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että laitoksissa, joissa CBAM-tuotetta tuotetaan eri päästöintensiteetin tuotantomenetelmillä, CBAM-kustannuksen määrittäminen alhaisemman tuotantoreitin päästöjen perusteella ei enää olisi mahdollista.

Siirtymäkaudella komission maahantuojilta keräämän palautteen perustella suurin este todellisten päästöjen raportoinnille on vaikeus ja jopa mahdottomuus maahantuojille kerätä tarvittavia päästötietoja kaikista CBAM-tuotteen toimitusketjun tuotantopanoksista. Tämä haaste on keskeinen erityisesti monimutkaisissa tuotteissa, joissa on monta jalostusvaihetta. Täten komissio katsoo, että voi syntyä sellaisia tilanteita, joissa kolmansien maiden laitosten toiminnanharjoittajilla operaattoreilla on joidenkin toimitusketjun osien päästöjen todelliset arvot, mutta joidenkin tuotantopanosten (prekursorien) osalta tiedot puuttuvat. Täytäntöönpanoasetuksen luonnoksen mukaan komissio ehdottaa, että monimutkaisten tuotteiden osalta sallittaisiin eri tuotantopanosten osalta sekä todellisten päästöarvojen että oletusarvojen yhdistetty käyttö.

Toteutuneita päästöjä käytettäessä toiminnanharjoittaja voi todistaa käytetyn biomassan nollapäästöisyyden erikseen määriteltujen kriteerien perusteella. Täytäntöönpanosäädöksen luonnoksen mukaan kriteeristö vastaa pitkälti EU:n uusiutuvan energian direktiivin ((EU) 2018/2001)) kestävyyskriteereitä. Luonnoksen perusteella on epäselvää, tuleeko myös hyvin pienien laitoksien todistaa biomassan nollapäästöisyys.

Komission täytäntöönpanosäädösluonnoksen mukaan todennettujen päästötietojen käyttäminen CBAM-velvoitteiden pohjana edellyttäisi kolmannen maan laitoksen toiminnanharjoittajalta tarkkailusuunnitelman laatimista. Suunnitelma korvaisi siirtymäaikana käytössä olleen tarkkailua koskeva dokumentaation toimittamisen. Tarkkailusuunnitelmassa kolmannen maan laitoksen toiminnanharjoittajan tulisi kuvata kyseinen laitos ja sen tuotantoprosessit, niin että suunnitelman toimii pohjana tietojen keräämiseksi tuotteista tuotteista, käytetyistä tuotantopanoksista ja tuotantoprosessista aiheutuvista päästöistä. Tarkkailusuunnitelman perusteella laitoksen toiminnanharjoittajan tulee tehdä päästöraportti, jonka CBAM-velvollinen maahantuoja liittää osaksi omaa CBAM-vuosi-ilmoitustaan, jonka perusteella CBAM-todistusten ostovelvoite määritetään. Komissio ehdottaa, että sekä todentamissuunnitelma että päästöraportti tulee tehdä englanniksi, vaikka on tiedossa, että laitokset voivat toimia muilla kielillä ja todentamisraportin ja päästöraportin kääntäminen englanniksi tuottaa kolmansien maiden laitoksille hallinnollista taakkaa.

Oletusarvojen käyttö

Jos maahantuoja ei pysty tai halua käyttää toteutuneita arvoja, CBAM-kustannuksen määrittämisessä nojataan kolmasmaakohtaisiin oletusarvoihin. Komissio on valinnut oletusarvojen määrittämiseen konservatiivisen lähestymistavan eli valinnut metodologiaa määrittäessä useissa tapauksissa sen menetelmän, jolla päästöt ovat korkeammat. Komissio perustelee tätä valintaa sillä, että CBAM-asetuksen mukaan CBAM-velvollisille tulee olla kannuste raportoida toteutuneet päästöt. Lisäksi laskentamenetelmien tulee perustua käytänteisiin, jotka vähentävät mekanismin kierron riskiä eli sitä että CBAM-velvolliset pystyisivät keinotekoisesti alentamaan CBAM-kustannustaan.

Tuotantoreitit ovat yksi keskeisistä metodologiseen valintaan liittyvistä kysymyksistä. Päästöintensiteetti voi vaihdella huomattavasti tavaroiden valmistuksessa käytetyn tuotantoreitin mukaan. Esimerkiksi perinteisellä menetelmällä neitseellisistä malmeista tuotetun teräksen päästöintensiteetit ovat komission mukaan tyypillisesti 10 kertaa suuremmat kuin romusta tuotetun teräksen. Komissio asettaa luonnoksen mukaan oletusarvot kolmasmaakohtaisesti päästöintensitiivisimmän tuotantoreitin perusteella. Komissio toteaa, että yksi vaihtoehtoisista toteutustavoista olisi ollut asettaa eri oletusarvot tuotantoreitin mukaan.

Toinen tärkeä kysymys on biomassan käytöstä peräisin olevien päästöjen oletusarvojen asettaminen. Siirtymäkaudella biomassan polttoprosesseista peräisin olevat päästöt kirjattiin fossiilisten päästöjen tavoin, mikä edustaa konservatiivista lähestymistapaa. Komissio tulee jatkamaan tämän lähestymistavan käyttöä, mutta toteaa että tätä metodologista valintaa tulee tarkastella jatkossa.

Myös materiaalisäällön viitearvojen valinta on ratkaiseva kysymys, koska saman CN-koodin alla olevien tavaroiden päästöintensiteetti voi vaihdella suuresti tavaran koostumuksesta riippuen. Komissio on valinnut konservatiivisen lähestymistavan, jonka mukaan valitaan materiaalisäällön viitearvo, joka heijastaa korkeinta mahdollista päästöintensiteettiä tietyssä CN-koodissa. Konkreettisesti konservatiivisen lähestymistavan valinta tarkoittaisi korkeimpien klinkkerin pitoisuuksien käyttöä sementissä, typen pitoisuuksien käyttöä lannoitteissa ja seosaineiden (eli kromin ja nikkelin) pitoisuuksien käyttöä teräksessä. Koska komissio luonnoksen mukaan valitsee konservatiivisimman metodologian myös tuotantoreitin valinnassa, tämä yhdistelmä johtaa hyvin konservatiiviseen lähestymistapaan.

CBAM-asetuksen mukaan oletusarvoihin lisätään myös korotus, jotta kannuste raportoida toteutuneet päästöt on voimakas. CBAM-asetuksen mukaan tämä korotus tulisi suunnitella oikeasuhtaisesti ja asettaa asianmukaiselle tasolle hiilirajamekanismin ympäristöintegriteetin varmistamiseksi. Komissio ehdottaa, että kaikille kolmansille maille, sektoreille ja CBAM:n soveltamisalassa oleville tavaroille kehitetään yksi yhtenäinen korotus tietyllä prosenttiosuudella, joka sitten yhdistetään suhteellisen korkeaan keskimääräiseen päästöintensiteettiin konservatiivisista menetelmävalinnoista johtuen. Komissio ehdottaa, että tämä korotus olisi suuruudeltaan 30 prosenttia. Komissio perustelee tätä päätöstä sillä, että menetelmä on yksinkertaisin ja nopein toteutusvaihtoehto ja kannustaa todellisten päästöjen käyttöön.

Epäsuorien päästöjen laskentaan käytetään CBAM-asetuksen mukaan lähtökohtaisesti oletusarvoja. CBAM-asetus jättää komissiolle harkinnan varaa siihen, millä menetelmällä epäsuorien päästöjen, eli CBAM-tuotteen tuotannossa käytetyn energian päästöt, määritetään. Komissio aikoo jatkaa siirtymäaikana käytettyä päästölaskennan menetelmää, jonka mukaan oletusarvot lasketaan kolmasmaakohtaisesti kunkin alkuperämaan sähkön päästökertoimella. Komission mukaan tämän menetelmän valinta luo

kannusteen kolmansissa maissa päästövähennyksille. Toisaalta komissio huomioi, että hiilivuotosuojan kannalta tehokkaampi ratkaisu voisi olla määrittää oletusarvot alkuperämaan sähkön hintaa määrittävien lähteiden CO₂-päästökertoimeen pohjautuen. Komissio kuitenkin arvioi, että vaikutus hiilivuotoriskiin on tällä menetelmävalinnalla vähäinen. Epäsuorien päästöjen osalta toteutuneiden päästöjen käyttöön komissio määrittää kaksi vaihtoehtoista kriteeriä: joko suoran teknisen linkin todistamisen tai sähkönhankintasopimuksen kautta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Hiilirajamekanismiasetuksen 7(7) artiklan mukaan komissiolla on valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä koskien:

a) liitteessä IV vahvistettujen laskentamenetelmien osatekijöiden soveltaminen, mukaan lukien tuotantoprosessien järjestelmärajojen ja asiaankuuluvien tuotantopanosten (prekursoreiden), päästökerrointen, tosiasiallisten päästöjen laitospohtaisten arvojen ja oletusarvojen määrittely ja niiden soveltaminen yksittäisiin tavaroihin sekä sellaisten menetelmien vahvistaminen, joilla varmistetaan niiden tietojen luotettavuus, joiden perusteella oletusarvot määritetään, mukaan lukien tietojen yksityiskohtaisuus ja todentaminen sekä mukaan lukien niiden tavaroiden tarkempi määrittäminen, jotka on katsottava liitteessä IV olevassa 1 kohdassa tarkoitetuiksi 'yksinkertaisiksi tavaroiksi' ja 'monimutkaisiksi tavaroiksi'; näissä täytäntöönpanosäädöksissä on myös täsmennettävä, millä edellytyksillä katsotaan, että tosiasiallisia päästöjä ei voida määrittää asianmukaisesti, ja mikä kelpaa 2 kohtaa sovellettaessa näytöksi niiden kriteerien täyttymisestä, joita tosiasiallisten päästöjen käyttäminen tavaroiden tuotantoprosesseissa kulutetun sähkön määrittämiseen edellyttää ja jotka luetellaan liitteessä IV olevissa 5 ja 6 kohdassa; ja

b) laskentamenetelmien osatekijöiden soveltaminen 4 kohdan nojalla liitteessä IV olevan 4.3 kohdan mukaisesti.

Täytäntöönpanosäädökset hyväksytään komitologia-asetuksen (EU) 182/2011 5 artiklan mukaisessa tarkastelumenettelyssä. Komitea äänestää asetusehdotuksesta määränemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Täytäntöönpanosäädöstä ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

Komitologia-asetuksen (EU) 182/2011 11 artiklan mukaan, jos perussäädös on hyväksytty tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa ilmoittaa komissiolle katsovansa, että ehdotus täytäntöönpanosäädökseksi ylittää komission täytäntöönpanovallan. Tällöin komissio tarkastelee ehdotustaan uudelleen, ottaa huomioon esitetyt kannat ja ilmoittaa, Euroopan parlamentille ja neuvostolle, aikooko se pitää ehdotuksensa voimassa, muuttaa sitä tai peruuttaa sen.

Kansallinen valmistelu

Energia- ja EURATOM-jaosto, kirjallinen menettely, 28.10.- 30.10.2025.

Eduskuntakäsittely

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 57/2021 vp komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilirajamekanismista (hiilirajamekanismi, CBAM) on

annettu eduskunnalle 7.10.2021. Eduskunnan kanta hiilirajamekanismiin hyväksyttiin osana 55-valmiuspakettia koskevaa kantaa suuressa valiokunnassa 1.12.2021. Valtioneuvoston kantoja hiilirajamekanismia koskevaan asetukseen on neuvottelujen kuluessa tarkennettu eduskunnalle annetuilla U-jatkokirjelmillä UJ 4/2022 vp ja UJ 34/2022 vp, joista suuren valiokunnan lausunnot valmistuivat 11.3.2022 ja 7.12.2022. Valtioneuvoston U-kirjelmä U 13/2025 vp komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista (COM(2025) 81 final) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2023/956 muuttamisesta rajalle perustetun hiilidioksidipäästöjen säätömekanismin yksinkertaistamisen ja vahvistamisen osalta (COM(2025) 87 final) on annettu eduskunnalle 24.4.2025. Eduskunnan kanta U-kirjelmään hyväksyttiin 16.05.2025.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Komission täytäntöönpanoasetus on kansallisesti suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan välisestä toimivallanjaosta säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 ja 27 §:ssä. Asia liittyy valtiontalouteen ja kuuluu itsehallintolain 27 §:n (12 kohta) mukaisesti valtakunnan toimivaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Hiilirajamekanismin vaikutuksia on kuvattu yleisesti eduskunnalle toimitetussa U-kirjeessä U 57/2021 sekä U-jatkokirjelmissä UJ 4/2022 vp, UJ 34/2022 vp ja yksinkertaistamisen ja tehostamisen osalta U-kirjelmässä U 13/2025 vp.

Vuonna 2025 siirtymäkauden lopussa noin puolet yli 50 tonnia vuosittain tuovista CBAM-velvollisista oli raportoinut toteutuneet päästöarvot. Ottaen huomioon, että monella CBAM-velvollisella on haasteita toteutuneiden päästötietojen saamisessa kolmansien maiden laitoksilta, oletusarvot tulevat todennäköisesti olemaan keskeisessä asemassa.

Komissio on tehnyt useita konservatiivisia metodologiavalintoja oletusarvojen laskentaa säännöissä. Nämä valinnat johtavat suhteessa korkeampiin päästöarvoihin verrattuna tilanteeseen, että metodologiassa olisi tehty vähemmän konservatiivisia valintoja. Korkeat oletusarvot luovat kannustetta toteutuneiden päästöjen raportointiin, joka on keskeistä CBAM:n toiminnan kannalta. Toteutuneiden päästötietojen käyttö luo kolmansien maiden laitoksille kannusteen vähentää päästöjä verrattuna tilanteeseen, että CBAM-kustannus lasketaan kolmasmaakohtaisten oletusarvojen perusteella. Korkeammat oletusarvot myös luovat vahvempaa hiilivuotosuojaa eurooppalaisille CBAM-tuotteita tuottaville toimijoille, sillä korkeat oletusarvot asettavat korkeamman CBAM-kustannuksen kolmansista maista tuotavalle tuonnille verrattuna tilanteeseen, jossa oletusarvot olisivat alhaisemmat. Suomessa keskeisimpiä CBAM-tuotteita tuottavia toimijoita ovat terästeollisuus ja lannoitetuotanto.

CBAM-tuotteita käyttävälle teollisuudelle hiilirajamekanismi nostaa tuontituotteiden hintaa, jolloin konservatiivisesti asetetut oletusarvot nostavat kustannusta voimakkaammin kuin alhaisemmat oletusarvot. Jos suomalainen maahantuoja ei yrityksistä huolimatta saa kolmannen maan laitokselta pyydettyä dataa toteutuneista päästöistä, maahantuojan tulee tässä tilanteessa käyttää CBAM-kustannuksen määrittämisessä oletusarvoja. Suomeen CBAM-tuotteita tuodaan etenkin Kiinasta ja Turkista. Tuotteita käytetään muun muassa kemikaalien valmistuksessa, metallinjalostuksessa, konepajateollisuudessa ja rakentamisessa. Yritykset optimoivat hankintaketjujaan ja kustannusten noustessa etsivät sellaisia hankintalähteitä, joissa CBAM-kustannus on maltillisempi. Hyvin

erikoistuneissa CBAM-tuotteissa voi olla haastavaa löytää vaihtoehtoisia hankintareittejä.

Yksinkertaistettuna CBAM-kustannus määritetään tuotteen toteutuneiden päästöjen tai oletusarvojen perusteella, niin että päästösäilytys (tco2/t) kerrotaan tuonnin määrällä (t). CBAM-kustannuksesta tullaan vähentämään mahdollinen kolmannessa maassa maksettu hiilen hinta (EUR/t Co2). Tämän alennuksen säännöt tullaan määrittämään myöhemmin annettavalla täytäntöönpanosäädöksestä. Koska alennuksen määrittämisen perusteet eivät ole tiedossa, CBAM-kustannuksen arvioinnissa ei ole tällä hetkellä mahdollista ottaa kolmannessa maassa maksettua alennusta huomioon. Lisäksi kustannuksesta vähennetään niin kutsuttu ilmaisjaon mukautus, jonka myötä kustannuksessa otetaan huomioon EU:ssa vastaavan tuotannon saama ilmaisjaon määrä. Tämän alennuksen määrittelyssä tullaan hyödyntämään hiilirajamekanismia varten komission kehittämiä CBAM-vertailuarvoja. Nämä vertailuarvot määritetään EU:n päästökaupan vertailuarvoihin perustuen, niin että komissio määrittää jokaiselle CBAM-tuotteelle oman CN-koodikohtaisen vertailuarvon.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio on kertonut antavansa esityksen hiilirajamekanismin laajentamisesta alavirran tuotteisiin sekä esityksen EU-viennin hiilivuotosuojasta vuoden 2025 loppuun mennessä. Samassa yhteydessä komissio julkaisee myös hiilirajamekanismin kierron ehkäisyä koskevan toimintaohjelman sekä selvityksen hiilirajamekanismin laajentamisesta.

Valmistautumisena tuleviin ehdotuksiin, puheenjohtajavaltio Tanska on perustanut Ecofin-neuvoston alle CBAM ad hoc-työryhmän, joka käsittelee hiilirajamekanismiasetuksen alaisia asioita.

Asiakirjat

Komission täytäntöönpanosäädösluonnos (EU) 2025/XXX Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/956 soveltamissäännöistä tuotesidonnaisten päästöjen laskeamisesta sekä liitteet I – IV. Liitettä V koskien oletusarvoja ei ole jaettu jäsenmaille.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Katja Tuokko, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö, p. 050 4142660

VAHVA-tunnus

EU/205/2025

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite